

HÂBLEMİTOĞLU'NUN BULUNAMAYAN KİTABI...

Aydın ENGİN
GazetechYazar

Uzunca bir süre oldu. Cumhuriyet Gazetesi yazarı Aydın ENGİN yıllardır yazdığı gazeteden ayrıldı. Doğrusu ayrılma nedenini çoğu/"Tırmık" köşesi okuru gibi biz de anlayamadık Ta ki "Yeni Harman" dergisinde çok sonra yayınlanan ve aşağıda yer verdiğimiz yazısını görene kadar, Engin'in yazısında anlattıkları bizce ayrılma nedenini açıkladığı gibi, Bergama'da hukuka aykırı olarak siyanürle altın işletmeciliğini sürdüren ulusöiesi şirket Nevmonün gerçek yüzünü de ortaya koyuyor. Sadece yasa dışılığı değil, gerçek dışı bilgilendirme ve yönlendirme için şirketin, eleştirel yaklaşan, herkesi "Alman casusluğuyla" suçlamaya varan malum "eşer"le ilişkisini de anlıyoruz. Bu, şirketin işletmeyle ilgili güzellemelerinin doğruluğu hakkında yeterli fikir veriyor Daha da ilginç, Cumhuriyet Gazetesinin tavrı. Yıllarını gazeteye vermiş yazarlarının konuyla ilgili gözlemlerini yazı dizisi olarak yayınlamasına izin verilmiyor,,. Peki sizce casus ya da casuslar kim?

Takır tukur, mahkeme tutanağından farksız bir röportaj, üstelik "kendimle yapılmış" bir röportaj okumaya varsanız devam edin; yoksa,,. Yoksa çevirin sayfayı,,.

2001 Ağustos'unun hemen hemen sonunda o sırada çalıştığım gazete (Cumhuriyet) beni yol röportajları için Ege kıyılarına yolladı. Yani gönlümce ve hedefsizce Ege'de dolanacak ve yol notları, izlenimleri yazacaktım,

"Canıma minnet" deyip yollara düştüm. Ama daha Bandırma feribotundan inip arabanın burnunu Balya - Gönen yönüne doğrulttuğumda cep telefonum çaldı, Ünlü bir spor yazarıydı. Kendisinin aynı zamanda bir halkla ilişkiler şirketi olduğunu; sırf vatana hizmet için, Bergama'da altın çıkararak ünlü Eurogold (Sonraki adıyla Normandy. Daha sonraki adı artık bilmiyorum ve öğrenmekten de vazgeçtim, çünkü ben öğreninceye kadar nasıl olsa yeni bir ad daha alacaklar) firmasının halkla ilişkilerini de "yürütüverdiğini" söyledi ve ekledi;

- Yolunuz Ege'ye düşmüşken sizin gibi çok değerli bir gazeteci Bergama'daki altın madenine de uğrayıp olup biteni bizzat gözlese ne iyi olurdu,,.

Adam haklı, Gerçekten iyi olurdu. Zaten iyi de oldu.

Dört yanı tel örgülerle ve silahlı nöbetçilerce korunan ünlü Ovacık Altın Madeni'nin kapısında beni karşılayan koruma görevlileri neredeyse yerlere eğilecekleri. Keza işletme barakasının kapısında karşılamaya çıkan işletme müdürü de öyle. Az sonra İzmir'den salt benimle görüşmek, bana bilgi vermek için gelen ve gecikti-ği için binbir özür dileyen Normandy Genel Müdürü de öyle,,.

"Çok değerli bir gazeteci" olduğuma neredeyse ben de inanacaktım.

Önce madeni gezip görmem önerildi, Altına metal zırh konmuş özel postalları ayağıma, madenci baretini kafama geçirip, eğitimini Güney Afrika altın madenlerinde yapmış, altın madeni güvenliğinde uzmanlaşmış genç bir mühendis eşliğinde Ovacık madenini gezdik, Epey sürdü. Koca alanı karış karış dolandık, Yolboyu herşeyin ne kadar güvenli olduğu, hayadaki siyanür ortamından, topraktaki ağır metal oranına kadar her şeyin ne kadar titizlikle ve sıklıkla ölçüldüğü gösterildi, anlatıldı, bir daha gösterildi, bir daha anlatıldı.

Yola çıkmadan, sayfalar, dosyalar dolusu yazı, makale, rapor okumuştum. Yasadışı bir "Bakanlar Kurulu İzni" ile altın çıkarılmaya başlandığını biliyordum ve altın çıkarmanın bu başlangıç aşamasında kimyasal (siyanür ve ağır metal) çevre kirlenmesinin henüz başlamayacağını biliyordum.

Anlatılanları uslu uslu dinledim.

Turumuz: bitti işletme binasına döndük. Normandy Genel Müdürü (ki Etibank'ın eski genel müdürlerinden biriydi), Ovacık Altın İşletmesi Müdürü (ki Etibank'ın eski genel müdür yardımcılarında biriydi) ile bir masanın çevresinde toplandık. Uzun, ayrıntılı, ağdalı bir "briefing" verildi. Çanta dolusu broşür, belge, bilgi ile donatıldım.

Ama en değerli "belge-bilgi" briefingın sonuna saklanmıştı. Normandy Genel Müdürü çantasından Necip Hablemitoğlu'nun adını duyduğumu ama henüz görmediğimi ünlü kitabını, "Bergama Dosyası ve Alman Vakıfları" kitabını çıkarıp bana uzattı;

- Engin bey, dedi. Bu kitabı bulmak pek zor. Sanırım siyanür lobisi kitapçılarıdan topluca satın alıp bulunmasını engelliyor. Güçlükle kendim için bir tane bulmuştum. Onu size armağan etmek istiyorum. Çünkü sizin gibi çok değerli, çok tecrübeli, çok vatansever bir gazetecinin bu kitaptan bana göre çok daha fazla yararlanacağını inanıyorum...

"Çok tecrübeli, çok değerli, çok vatansever." bir gazeteci olduğum için kitabı teşekkür edip aldım. Ardarda sorularımı sıralamaya başladım. Kimilerinden pek hoşlanmadılar ama kendilerince yanıtlar bulup anlattılar.

Öğle yemeği için briefing ara verildi. Yemek için tahlimat vermek üzere odadan çıktılar. Ben de ayağımda her biri iki okka çeken metal tabanlı postallardan kurtulmak üzere kendi ayakkabılarımı aramaya başladım. Odada bulamadım. Bulurum umuduyla bitişteki bir odanın kapısını açtım. Depo gibi kullanılan bir odaydı ve ayakkabılarım oradaydı.

Ayakkabılarımı o odada değiştirirken gördüm. Odanın dip tarafında 25'lik (belki de 50'lik) paketler halinde Hablemitoğlu'nun ünlü ve "bulunamayan kitabı" yığılıydı.

Kapıyı yavaşça çekip müdür odasına döndüm.

Tas kebab, içpilav, şekerpare'den oluşan (gerçekten çok) lezzetli yemek boyunca da Ovacık Altın Madeni'nin yeryüzündeki en güvenli maden olduğuna ilişkin bitip tükenmek bilmeyen açıklamaları dinledim, notlar aldım. Bitişik masada 10-12 jandarma eriyle birlikte aynı (lezzetli) yemeğe kaşık sallayan jandarma subayı başını sallayarak söylenenleri "uzmanca" onaylıyordu. Askerler ise karavana yerine Normandy yemeğinden hoşnut, kendi aralarında şakalaşıyorlardı. Yemekten sonra siyanürle altın çıkarılmasına karşı çıkan köylülere denetlemek, madene yaklaştırmamak, yürüyüş yapılsa dağıtmak üzere görevlerinin başına döneceklerdi. Kocaman çantamda belgeler, bilgiler, notlar, raporlar, broşürlerle ve koltuğumun altında Hablemitoğlu'nun piyasada bulunamayan kitabı ile Ovacık madenini jeterkettim.

Sonra köylülerle konuştum. Uzun uzun. Sonra İzmir'de konuyu inanılmaz bir yetkinlikle bilen avukatlarla konuştum. Uzun uzun. Sonra siyanürlü altın çıkarmaya ilk karşı çıkan, bu alandaki etkinlikleri ile alternatif nobel ödüllünü alan Birsell Lemke ile konuştum. Uzun uzun. Sonra konunun dünyadaki en önemli uzmanlarından bir Alman Profesörle bütçemi çokertecek uzunlukta bir telefon konuşması yaptım. Sonra Hablemitoğlu'nun kitabını satır satır okudum.

Sonunda Hablemitoğlu'nun kitabı ile çok önemli katkılar yaptığı çokuluslu, yada uluslararası bir şirketi (Normandy) çevirdiği dolabını dehşetli, şaşkınlığı ile dönanmış İstanbul'da döndüm.

Sanırım o sırada (ve bence bugüne de) Bergama Altın Madeni öyküsünü en iyi bilen gazetecilerden biriyim. Ancak hazırladığım yazı dizisi yayınlanmadı. Yayınlanmayış pedeni bu yazının konusu değil. Ama yayınlanmadı.

2001 Ağustosunda bugüne Bergama'da epey gelişme oldu. Gelişmeler yargımı değiştirmedii. Sadece duyduğumu dehşetli ve şaşkınlığı ve...

Ve öfkemi artırdı...